

Назва навчальної дисципліни	<i>Географія населення</i>
Галузь знань	<i>01 Освіта / Педагогіка</i>
Спеціальність	<i>014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)</i>
Освітньо-професійна програма	<i>Біологія та здоров'я людини. Географія</i>
Кількість кредитів	4
Шифр навчальної дисципліни	ВК
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	<i>Бондаренко Тетяна Євгенівна</i>
Науковий ступінь	<i>кандидат педагогічних наук</i>
Вчене звання	–
Посада викладача	<i>викладач кафедри біології, екології та методик їх навчання</i>
Контактний телефон викладача	<i>0985760429</i>
Профайл викладача	http://www.kogpi.edu.te.ua/images/stories/me/stryktura/kaf_biologia/bondarenko.pdf
E-mail викладача	<i>gena777tanya2@gmail.com</i>
Розклад консультацій	<i>Очні консультації</i>
Час проведення	<i>14.40 – 17.00</i>
Місце проведення	<i>45 ауд.</i>

Опис дисципліни

Освітній компонент Географія населення належить до варіативних циклу професійної підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини.).

Освітній компонент дає змогу здобувачам вищої освіти під час проведення навчальних занять та самостійної роботи з різними джерелами знань отримати відповідні знання і уміння, набути компетентностей, необхідних для використання у подальшій професійній діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Мета дисципліни: ознайомлення студентів із об'єктно-предметною сутністю географії населення, формування здатності розв'язання складних спеціалізованих задач та практичних проблем з географії населення із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження, набуття знань про територіальні відмінності процесу природного відтворення населення, формування кількості і складу, розміщення населення, формування систем розселення, урбанізаційними процесами, міграції, зайнятістю та способом життя.

Навчальний контент

Змістові модулі та теми лекцій
I. Змістовий модуль 1. Основи демогеографії. Географія праці
Тема 1. Теоретичні основи, історія становлення та джерельна база Географії населення. Тема 2. Антропогенез і расогенез. Тема 3. Демографічний розвиток людства. Тема 4. Вікова, статева та соціально-економічна структура населення світу
Змістовий модуль 2. Географія розселення. Етнічна географія.
Тема 5. Розселення населення. Урбанізація. Тема 6. Географія міграції.

Тема 7. Етнічна географія. Тема 8. Географія способу життя: соціально-економічні та культурно-цивілізаційні аспекти Тема 9. Релігії світу Тема 10. Глобальні проблеми народонаселення											
Теми практичних робіт											
Змістовий модуль 1. Основи демогеографії. Географія праці											
1. Джерельна база Географії населення											
2. Антропогенез											
3. Людські раси											
4. Чисельність населення світу і чинники, що на нього впливають											
5. Вікова і статевая структура населення											
6. Соціально-економічна географія населення											
Змістовий модуль 2. Географія розселення. Етнічна географія.											
7. Розселення населення. Урбанізація.											
8. Географія міграції.											
9. Етнічна географія.											
10. Географія способу життя: соціально-економічні та культурно-цивілізаційні аспекти											
11. Релігії світу											
12. Глобальні проблеми народонаселення											

Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1												Модуль 2 (ІНДЗ)	Модуль 3 Підсумковий тест	Сума балів
65														
35							30							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	15	20	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10			

Вивчення освітнього компонента «Географія населення» дасть змогу здобувачу вищої освіти здобути та підсилити такі компетентності та результати навчання:

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі освіти, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій та характеризується комплексністю і невизначеністю умов та вимог
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю</p> <p>ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі</p> <p>ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК 16. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства</p> <p>ФК 17. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).</p> <p>ФК 22. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю</p>
Програмні результати навчання	
<p>РН8. Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.</p> <p>РН9. Демонструє володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.</p> <p>РН 22. Пояснює просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях.</p> <p>РН 23. Описує основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їхніх компонентів, класифікує зв'язки й залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них.</p> <p>РН 26. Застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно-географічні та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії.</p> <p>РН 28. Розуміє глобальні та регіональні суспільно-географічні процеси, вміє складати характеристики населення, секторів і галузей господарства України та світу.</p>	

РН 29. *Характеризує і оцінює* природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; *знає і розуміє* географічні особливості свого адміністративного регіону.

Пререквізити

Загальне землезнавство з основами картографії, Географія материків та океанів, Географія України, Географія світового господарства

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контролю знань заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Література

Базова:

1. Анісімова Г.М., Молнар Й.Й., Молнар Д.С. Географія населення: курс лекцій. Ужгород: СП «ПоліПрінт», 2012. 212 с.
2. Гудзеляк І.І. Географія населення : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 126 с.
3. Гудзеляк І.І. Збірник тестових завдань з курсу “Географія населення” для студентів географічного факультету. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 88 с.
4. Соціальна географія: підр./ За ред. Л. Немець та К. Мезенцева. Київ: Фенікс, 2019. 304 с.
5. Сюткін С.І. Географія населення: Курс лекцій для студентів природничо-географічних факультетів інститутів та університетів. Суми: СумДПУ ім. С. Макаренка, 2002.
- 7.Топчієв О.Г. Основи суспільної географії: навч. посіб. Одеса: Астропринт, 2001. С. 279–283.

Допоміжна:

1. Влах М. Географія населення: Словник-довідник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005.
2. Гладкий О.В., Іщук С.І. Географія міст. Геоурбаністика: підр. Київ: ПАЛИВОДА А.В., 2014. 300 с.
3. Гукалова І.В. Якість життя населення України: суспільно-географічна концептуалізація. Монографія. Київ: МВС України, 2009.
4. Джаман В.О., Круль В.П., Чернюх Г.Я. Демогеографія: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2002.
5. Дністрянський М.С. Етногеографія України: навч. посіб. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008.
6. Доценко А.І., Зінич В.Т., Великохотько О.Т., Танцюра В.Л. Розселення в Україні: проблеми і перспективи / Під ред. Б.М. Данилишина. Київ: РВПС України НАН України, 2006.
7. Дронова О.Л. Геоурбаністика : навч. посіб. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2014. 419 с.
8. Заставецька О.В., Заставецький Б.І., Ткач Д.В. Географія населення України: Навчальний посібник. Тернопіль, 2007.

9. Зінич В.Т. Сучасні етнодемографічні процеси в Україні. Київ: РВПС України НАН України, 2004.
10. Мезенцев К.В., Мезенцева Н.І., Мостова І.О., Сайчук В.С. Географія праці: сучасні концепти та ринки праці регіонів : навч. посіб. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2014. 190 с.
11. Мезенцев К.В., Підгрушний Г.П., Мезенцева Н.І. Регіональний розвиток в Україні: суспільно-просторова нерівність та поляризація: Монографія. Київ: Прінт сервіс, 2014. 132 с.
12. Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до соціальної географії: навч. посіб. Київ: Знання, 2000.
13. Олійник Я.Б., Запотоцький С.П., Запотоцька В.А. Ринок житла Київського регіону: суспільно-географічний вимір : монографія. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2019. 172 с.
14. Покляцький С.А. Умови життя населення великих міст України: суспільно-географічне дослідження: монографія. Київ: Наук. думка, 2016.
15. Рівень життя населення України. Київ: Інститут демографії і соціальних досліджень НАН України, 2008.
16. Сюткін С.І. Географія населення: Курс лекцій. Суми: СумДПУ ім. С. Макаренка, 2002.
17. Україна. Огляд урбанізації. Міжнародний банк реконструкції та розвитку. 2015. 195 с.
18. Цапок С.О. Поліетнічна експозиція світу у фокусі сучасних демовідтворювальних та міграційних процесів : монографія. Львів: Априорі, 2017.
19. Branko Milanovic, *Global Inequality: A New Approach for the Age of Globalization*. Harvard University Press, 2016.
20. Branko Milanovic. *Global inequality of opportunity: How much of our income is determined by where we live*. *Review of Economics and Statistics*, 97 (2). 452–460.
21. Cordon, Raymond G. *Ethnologue: Languages of the World*, Fifteens edition. Dallas, International, 2005.
22. Clemens, M. *Migration is a Form of Development: The Need for Innovation to Regulate Migration for Mutual Benefit*. UN Population Division, Technical Paper No. 2017/8. New York: United Nations.
23. Jennifer Hunt. *The impact of immigration on the educational attainment of natives*. *Journal of Human Resources* 52 (4): 1060–1118.
24. Zapototska V.A., Hnatiuk S. S. *Rivne agglomeration nowadays: conditions and perspectives of development*. *Modern science: problems and innovations*. Abstracts of the 2nd International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2020. Pp. 345–350.
25. Zapototskyi S., Zapototska V., Holub Y., 2020. *Socio-environmental aspects of provision of landscaping in the city of Chernihiv*. *Visnyk Kyivskogo nacionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka, Geografiya*. 1/2 (76/77), 44–53.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України <https://stat.gov.ua/uk>.
2. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України імені М.В. Птухи <http://www.idss.org.ua>
3. Рада з народонаселення <http://www.popcouncil.org/>
4. Бюро інформації про населення <http://www.prb.org>
5. Європейська асоціація з вивчення населення <http://www.eaps.nl/>
6. Євростат <http://ec.europa.eu/eurostat>